

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 2 czerwca 2023 r.

Pozycja 207

POSTANOWIENIE

z dnia 20 września 2022 r.

Sygn. akt Ts 260/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Piotrowicz,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.V. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 603 § 5 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.) „w zakresie, w jakim nie przewiduje terminu do wydania uznaniowej decyzji Ministra Sprawiedliwości”, z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 603 § 5 ustawy wymienionej w punkcie 1 niniejszego postanowienia „w zakresie, w jakim nie przewiduje prawa skarżącego, po przekazaniu przez Sąd prawomocnego postanowienia wraz z aktami sprawy Ministrowi Sprawiedliwości, do wniesienia skargi na naruszenie prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym, bez nieuzasadnionej zwłoki”, z art. 45 ust. 1 Konstytucji;
- 3) art. 603 § 5 ustawy wymienionej w punkcie 1 niniejszego postanowienia „w zakresie, w jakim nie przewiduje prawa skarżącego, po przekazaniu przez Sąd prawomocnego postanowienia wraz z aktami sprawy Ministrowi Sprawiedliwości, do wniesienia skargi na bezczynność Ministra Sprawiedliwości”, z art. 45 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 19 października 2021 r. (data nadania) A.V. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia na tle następującego stanu faktycznego.

Pismem z 23 grudnia 2020 r. pełnomocnik skarżącego wniósł do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. (dalej: WSA) skargę na bezczynność Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie rozpoznania wniosku władz Stanów Zjednoczonych Ameryki o wydanie skarżącego, będącego obywatelem Ukrainy.

Postanowieniem z 25 marca 2021 r. (sygn. akt [...]) WSA skargę odrzucił.

Na powyższe orzeczenie złożono skargę kasacyjną, którą Naczelny Sąd Administracyjny (dalej: NSA) postanowieniem z 7 lipca 2021 r. (sygn. akt [...]) oddalił. W uzasadnieniu podjętego rozstrzygnięcia NSA wskazał, że „[w] rozpatrywanej sprawie, jak wskazuje autor skargi kasacyjnej, sąd powszechny odmówił przyjęcia skargi na przewlekłość postępowania z uwagi na fakt, że postępowanie ekstradycyjne zostało prawomocnie zakończone. (...) w ocenie NSA rozstrzygnięcie w przedmiocie ekstradycji nie jest decyzją administracyjną w rozumieniu k.p.a. i nie podlega kontroli sądu administracyjnego. (...) Minister Sprawiedliwości, podejmując rozstrzygnięcie w przedmiocie ekstradycji, działa wyłącznie na podstawie przepisów procedury karnej oraz ewentualnie na podstawie wiążących Rzeczpospolitą Polskę umów międzynarodowych” (s. 4-7 wyroku). Orzeczenie to – doręczone pełnomocnikowi skarżącego 19 lipca 2021 r. – wskazane zostało jako ostateczne rozstrzygnięcie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Zarządzeniem z 25 listopada 2021 r. (doręczonym 2 grudnia 2021 r.) Prezes Trybunału Konstytucyjnego wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez doręczenie: 1) prawidłowego pełnomocnictwa szczególnego uprawniającego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej oraz reprezentowania skarżącego przed Trybunałem Konstytucyjnym w odniesieniu do sprawy, w związku z którą złożona została skarga konstytucyjna (wraz z czterema kopiami); 2) odpisów orzeczeń (wyroków, postanowień, decyzji, innych rozstrzygnięć) potwierdzających wyczerpanie drogi prawnej, w tym postanowienia WSA z 25 marca 2021 r. (sygn. akt [...]) wraz z czterema kopiami. Skarżący odniósł się do zarządzenia w piśmie z 9 grudnia 2021 r. (data nadania).

Sędzia Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 16 marca 2022 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 22 marca 2022 r.) wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez: 1) dokładne wyjaśnienie, w jaki sposób kwestionowany przepis, w zakresie określonym w skardze konstytucyjnej, narusza wolności lub prawa skarżącego, o których mowa w art. 45 ust. 1 Konstytucji; 2) uzasadnienie zarzutu niekonstytucyjności zakwestionowanego przepisu, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie.

Pismem z 29 marca 2022 r. (data nadania) skarżący ustosunkował się do powyższego wezwania.

W ocenie skarżącego „interpretacja art. 603 § [5] k.p.k. w zakresie wyłączająca kontrolę bezczynności organów administracji publicznej podważa konstytucyjne prawo do sądu, rozumianego (...) – jako prawo do sądowej kontroli zaniechania organów władzy publicznej. To zaś implikuje niezgodność z prawem takiej interpretacji, która wyklucza wniesienie przez skarżącego skargi na bezczynność organu, jakim jest Minister Sprawiedliwości, który po otrzymaniu akt sprawy zaniechał przepisanych prawem dalszych czynności w tej materii” (s. 18 pisma procesowego).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393, ze zm.; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

2. W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybuna-

łu Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. W orzecznictwie Trybunału podkreśla się, że orzeczenie, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji, ma być „rozstrzygnięciem kształtującym w sposób bezpośredni lub pośredni sytuację prawną skarżącego w zakresie przysługujących mu praw lub wolności zagwarantowanych w Konstytucji” (por. postanowienie TK z 13 października 1998 r., sygn. Ts 117/98, OTK ZU nr 3/1999, poz. 43). Przedmiotem skargi konstytucyjnej może być wyłącznie ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o konstytucyjnych wolnościach, prawach albo obowiązkach skarżącego, naruszając w ten sposób jego konstytucyjne prawa lub wolności. Skarga konstytucyjna jest bowiem środkiem ochrony praw i wolności naruszonych w wyniku oparcia ostatecznego orzeczenia sądu lub organu administracyjnego na przepisie niezgodnym z Konstytucją. Dlatego też kontrola abstrakcyjna, dotycząca przepisów, które nie były podstawą prawną ostatecznego orzeczenia o prawach skarżącego, jest w tym trybie niedopuszczalna. Przedmiotem kontroli zainicjowanej skargą konstytucyjną mogą być bowiem wyłącznie unormowania, których zastosowanie w konkretnej sprawie skarżącego znalazło wyraz w ostatecznym orzeczeniu sądu lub organu administracji publicznej (por. postanowienia TK z: 19 października 2004 r., sygn. SK 13/03, OTK ZU nr 9/A/2004, poz. 101; 13 listopada 2018 r., sygn. Ts 28/17, OTK ZU B/2019, poz. 9; 7 marca 2018 r., sygn. Ts 91/17, OTK ZU B/2019, poz. 159; 25 czerwca 2017 r., sygn. Ts 145/16, OTK ZU B/2019, poz. 87). „O tym, że zaskarżony akt normatywny był w znaczeniu konstytucyjnym podstawą ostatecznego orzeczenia, można generalnie mówić wtedy, gdy owo rozstrzygnięcie – przy tym samym przedmiocie i zakresie sprawy – byłoby lub mogłoby być inne w przypadku nieobowiązywania normy prawnej o treści kwestionowanej przez skarżącego. Nie ma przy tym decydującego znaczenia, czy organ prowadzący zakończoną sprawę powołał kwestionowany przez skarżącego przepis *explicite*, czy też przepis ten był merytoryczną przesłanką zastosowania prawa w danej sprawie” (wyrok pełnego składu Trybunału z 21 września 2011 r., sygn. SK 6/10, OTK ZU nr 7/A/2011, poz. 73).

Trybunał stwierdza, że zakwestionowany w skardze przepis – w zakresie określonym przez skarżącego – nie może być przedmiotem kontroli w niniejszej sprawie, ponieważ nie był podstawą wydania ostatecznego rozstrzygnięcia (tj. postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego z 7 lipca 2021 r., sygn. akt [...]). Istota sprawy dotyczyła bowiem przede wszystkim oceny, czy działania Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie ekstradycji podlegają kognicji sądów administracyjnych, podczas gdy podnoszony w skardze problem konstytucyjny odnosi się do kwestii braku: 1) określonego terminu, w ciągu którego Minister Sprawiedliwości obowiązany byłby do wydania decyzji w przedmiocie ekstradycji; 2) możliwości wniesienia skargi na naruszenie prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki po przekazaniu Ministrowi Sprawiedliwości przez sąd prawomocnego postanowienia w przedmiocie wniosku państwa obcego o wydanie osoby ściganej wraz z aktami sprawy; 3) możliwości wniesienia skargi na bezczynność Ministra Sprawiedliwości po przekazaniu mu postanowienia sądu w przedmiocie wniosku państwa obcego o wydanie osoby ściganej wraz z aktami sprawy. Nie ma więc związku między wskazanym jako ostateczne rozstrzygnięcie postanowieniem NSA a zaskarżonym przepisem oraz podniesionym przez skarżącego naruszeniem prawa podmiotowego. Okoliczność ta – zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji i art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK – przemawia za odmową nadania skardze dalszego biegu w zakresie odnoszącym się do wskazanego pisma.

3. Niezależnie od powyższej okoliczności skarga nie spełnia także innych, podstawowych wymagań, jakie wynikają z treści art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 53 u.o.t.p.TK.

W szczególności skarżący nie wskazał, w jaki sposób prawa lub wolności wyrażone w art. 45 ust. 1 Konstytucji zostały naruszone przez zakwestionowany w skardze przepis (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK). Nie uczynił tego nawet pomimo stosownego wezwania w tym zakresie. W piśmie procesowym z 29 marca 2022 r., będącym odpowiedzią na wezwanie sędziego TK do usunięcia braków formalnych, ograniczył się jedynie do wyrażenia przekonania o niezgodności kwestionowanego przepisu z Konstytucją, poprzestając na powtórzeniu argumentacji zawartej w skardze. Nie wyjaśnił na czym owa niezgodność – jego zdaniem – polega.

Brak uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanego w skardze przepisu ze wskazanym przez skarżącego wzorcem konstytucyjnym oraz brak powołania argumentów lub dowodów na jego poparcie (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK) – mimo stosownego wezwania w tym zakresie – prowadzi Trybunał do ustalenia, że skarżący dąży jedynie do uzyskania korzystnego ze swojego punktu widzenia rozstrzygnięcia, a nie do ochrony przysługujących mu praw i wolności konstytucyjnych. W konsekwencji Trybunał stwierdza, że nieusunięcie braków formalnych skargi stanowi – na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p.TK – kolejną samodzielną przesłankę odmowy nadania skardze dalszego biegu.

Mając powyższe na względzie, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.